

Nakladatelství FORUM, s. r. o.

e-Seminář

Povinnosti při správě a používání služebního vozidla

3. lekce: Problematika zákona o silničním provozu

Ing. Petr Dostál

Autor: Ing. Petr Dostál

Redakční úprava: PhDr. Klára Platilová, Ph.D.

Jazyková úprava: Mgr. Jana Vašinová

Vedoucí projektu: Ing. Marcela Konečná

Nakladatelství FORUM, s. r. o.

Střelničná 1861/8a

Praha 8 – Kobylisy

182 00

© Nakladatelství FORUM, s. r. o., Praha 2018

Obsah 3. lekce

1 Úvod.....	4
2 Obsah zákonné úpravy.....	5
2.1 Základní pojmy.....	5
3 Povinnosti řidiče.....	7
3. 1 Provoz v zimním období.....	12
4 Dopravní nehoda.....	13
4. 1 Kdy přivolat k nehodě policii.....	15
5 Zastavování vozidel.....	17
6 Zabránění v jízdě řidiči motorového vozidla a zadržení řidičského průkazu.....	19
6. 1 Působnost Policie ČR.....	20

1 Úvod

Třetí lekce našeho e-Semináře je určena přímo **řidičům referentských vozidel**. Připomene nejdůležitější pravidla silničního provozu, upozorní na časté omyly a nedostatky řidičů. Právě tyto informace by měly být nedílnou součástí pravidelných školení, o kterých jsme pojednali v první lekci.

Zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), je právní předpis, jenž se vztahuje v různé míře na všechny účastníky provozu na pozemních komunikacích. V této lekci se zaměříme pouze na nejpodstatnější a nejvíce opomíjené pasáže zákona ve vztahu k řidičům firemních vozidel.

Nejprve si připomeneme **základní pojmy** vztahující se k silničnímu provozu a pravidlům bezpečnosti. Podrobněji se zaměříme na **zastavení a stání**, neboť při těchto úkonech dochází často k pochybením, která jsou finančně postihována, a případný odtah vozidla znamená navíc značnou časovou prodlevu.

Dále se budeme zevrubně věnovat **povinnostem řidiče**, například povinnosti mít u sebe doklady, jimiž se prokazuje policejní kontrole, a podrobování se zkoušce na požití alkoholu či jiné návykové látky. Rozebereme povinnost používat bezpečnostní pásy, přizpůsobit rychlost a dodržovat přiměřenou vzdálenost mezi vozidly.

Čtvrtá kapitola je věnována problematice **dopravní nehody**. Popíšeme zákonný postup jednotlivých účastníků a jejich součinnost i podmínky, za kterých je nutné přivolat k nehodě policii.

V neposlední řadě se dozvíte, kdo má **oprávnění zastavit vaše vozidlo** a za jakých podmínek tak může učinit. Navazovat bude téma **zabránění v jízdě a zadržení řidičského průkazu**, přičemž si připomeneme pravomoci Policie ČR v oblasti silničního provozu.

V závěru lekce si opět budete moci nově nabyté znalosti ověřit prostřednictvím interaktivního testu.

2 Obsah zákonné úpravy

Zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů, **vymezuje**:

- **práva a povinnosti účastníků provozu na pozemních komunikacích;**

Poznámka: Pozemní komunikace je dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti.

Pozemní komunikace se dále dělí na kategorie:

- dálnice;
- silnice;
- místní komunikace;
- účelová komunikace.

(viz zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů).

-
- **pravidla provozu** na pozemních komunikacích;
 - **úpravu a řízení provozu** na pozemních komunikacích;
 - **řidičská oprávnění** a řidičské průkazy;
 - **působnost a pravomoc** orgánů státní správy a Policie ČR ve věcech provozu na pozemních komunikacích.

2.1 Základní pojmy

Ze základních pojmů uvedených v § 2 zákona vybíráme ty nejpodstatnější:

Účastník provozu na pozemních komunikacích je každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích (**chodec, řidič, cyklista, kočí apod.**).

Řidič je účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti,

Provozovatel vozidla je vlastník vozidla nebo jiná fyzická či právnická osoba zmocněná vlastníkem k provozování vozidla vlastním jménem.

Jízdní souprava je souprava složená z jednoho nebo více motorových vozidel a **jednoho či více přípojných vozidel**. Za jízdní soupravu se považuje osobní motorové vozidlo a přívěsný vozík.

Neomezit a neohrozit

Nesmět ohrozit znamená povinnost počínat si tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích **nevzniklo žádné nebezpečí**.

Nesmět omezit znamená povinnost počínat si tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích **nebylo nijak překáženo**.

Zastavit a stát

Stát znamená uvést vozidlo do klidu na dobu **dovolenou pro zastavení**.

Zastavit znamená uvést vozidlo do klidu na dobu nezbytně nutnou k neprodlenému nastoupení či vystoupení přepravovaných osob anebo k neprodlenému naložení či složení nákladu.

Zastavit vozidlo znamená přerušit jízdu z důvodu nezávislého na vůli řidiče.

Problematiku zastavení a stání nalezneme v § 25 zákona. Uvádí se zde, že při **stání** musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy. Při **zastavení** musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro oba směry jízdy. **V době od 5.00 do 19.00 hodin** je zakázáno stání tam, kde by nezůstal mezi vozidlem a nejbližší tramvajovou kolejnicí volný jízdní pruh široký nejméně 3,5 m.

!Důležité: Pozor si dejte ve městech na ulicích s provozem tramvají. Při parkování vozidel je třeba dodržet **vzdálenost mezi levým krajem vozidla a pravým krajem tramvajového pásu**. Porušení tohoto pravidla je velmi častým důvodem k odtahu vozidla.

Dát přednost v jízdě znamená povinnost řidiče nezahájit jízdu či jízdní úkon nebo v nich nepokračovat, jestliže by řidič, který má přednost v jízdě, musel náhle změnit směr či rychlost jízdy.

Snížená viditelnost je situace, kdy účastníci provozu na pozemních komunikacích dostatečně zřetelně nerozeznají jiná vozidla, osoby, zvířata nebo předměty na pozemní komunikaci, **například od soumraku do svítání, za mlhy, sněžení, hustého deště nebo v tunelu**.

!Důležité: Jakákoliv jízda v tunelu je jízdou za snížené viditelnosti.

3 Povinnosti řidiče

Paragraf 3 uvádí, že řídit vozidlo může jen osoba dostatečně tělesně a duševně způsobilá.

!Důležité: Za duševní způsobilost se považuje i **znalost pravidel** provozu na pozemních komunikacích.

O povinnostech řidiče pojednávají §§ 5–7.

Řidič je povinen podle zvláštního právního předpisu, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. **Dále zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.**

Orientační vyšetření provádí příslušník Policie České republiky, příslušník Vojenské policie, strážník obecní policie, příslušník nebo občanský zaměstnanec Vězeňské služby, zaměstnavatel, osoba pověřená kontrolou nebo zdravotnický pracovník.

Orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření je povinna se podrobit osoba,

- u které je důvodné podezření, že pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky vykonává nebo vykonávala činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek (**řízení vozidla**);
- u které je důvodné podezření, že se požitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky uvedla do stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek;
- u které je důvodné podezření, že přivodila sobě nebo jiné osobě újmu na zdraví anebo způsobila jiné osobě škodu na majetku v souvislosti s požitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky;
- za účelem stanovení krevních hladin alkoholu nebo jiných návykových látek pomocí specifických toxikologických metod se provede toxikologické vyšetření biologického materiálu odebraného v rámci odborného lékařského vyšetření.

!Důležité: V případě, že povinná osoba orientační vyšetření odmítne nebo takové vyšetření nelze provést nebo úspěšně dokončit, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud odborné lékařské vyšetření osoba odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

Spočívá-li orientační vyšetření na ovlivnění alkoholem v dechové zkoušce provedené analyzátořem alkoholu v dechu, který pravidelně podléhá kalibračním měřením, odborné lékařské vyšetření se neprovede.

Poznámka: Alkoholickým nápojem je lihovina, víno a pivo; alkoholickým nápojem se rozumí též nápoj, který obsahuje **více než 0,5 objemového procenta etanolu**.

Návykovou látkou je alkohol, tabák, omamné a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování.

Orientačním vyšetřením je dechová zkouška nebo vyšetření slin nebo stěr z kůže nebo sliznic, včetně jejich odběru, za účelem zjištění obsahu alkoholu nebo jiné návykové látky v těle.

Odborným lékařským vyšetřením je cílené klinické vyšetření lékařem, včetně odběru biologického materiálu.

Odběrem biologického materiálu je odběr vzorku žilní krve, moči, slin, vlasů nebo stěru z kůže nebo sliznic, s výjimkou odběru biologického materiálu pro orientační vyšetření.

Řidič je povinen být za jízdy připoután **bezpečnostním pásem**.

!Důležité: Řidič **nemusí** být připoután při couvání. Dále nemusí řidič ani jiné osoby ve vozidle používat bezpečnostní pás ze zdravotních důvodů doložených lékařem. Výjimku tvoří také případy, kdy nelze použít bezpečnostní pás z akutních zdravotních důvodů (těhotné ženy apod.).

Řidič motorového vozidla je povinen mít u sebe níže uvedené doklady. Před započítím jízdy si pro kontrolu můžete projít následující „checklist“:

• řidičský průkaz;	☐
• osvědčení o registraci vozidla podle zvláštního právního předpisu (malý technický průkaz);	☐
• doklad o zdravotní způsobilosti (lékařská prohlídka nejdříve 6 měsíců před dovršením 65 a 68 let věku a nejpozději v den dovršení stanoveného věku, po dovršení 68 let věku pak každé 2 roky);	☐
• profesní průkaz řidiče , jedná-li se o řidiče skupiny C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E.	☐

Na výzvu **Policie ČR** je řidič motorového vozidla povinen předložit:

- řidičský průkaz;
- osvědčení o registraci vozidla;
- doklad prokazující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zvláštního právního předpisu;
- doklad o zdravotní způsobilosti, je-li řidič povinen zdravotní způsobilost doložit;
- profesní průkaz řidiče, jedná-li se o řidiče s povinností vlastnit profesní průkaz.

Na výzvu **strážníka obecní policie ve stejnokroji nebo celníka ve stejnokroji** je řidič motorového vozidla povinen předložit:

- řidičský průkaz;
- osvědčení o registraci vozidla.

Na výzvu **Policie ČR nebo celníka** je řidič povinen podrobit vozidlo kontrole nejvyšší přípustné hmotnosti na nápravu, nejvyšší přípustné hmotnosti vozidla či jízdní soupravy nebo technického stavu vozidla či jízdní soupravy.

Poznámka: V zákoně je uváděna také **Vojenská policie**. Vojenská policie působí podle zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, pouze vůči vojákům v činné službě, vůči osobám, které se nacházejí ve vojenských objektech a v prostoru, kde ozbrojené síly plní své úkoly, a vůči osobám, jež jsou podezřelé, že spáchaly nebo páchají trestné činy či přestupky proti vojákům ve vojenském objektu nebo prostoru.

Zákon č. 361/2000 Sb. rovněž neřeší povinnost předkládat při silniční kontrole občanský průkaz. Povinnost prokázat totožnost je stanovena § 63, **zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů a dále velmi vágně zákonem č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech ve znění pozdějších předpisů.**

§ 63, zákon č. 273/2008 Sb. stanovuje:

Prokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.

Policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu

- podezřelou ze spáchání trestného činu nebo přestupku;
- od níž je požadováno vysvětlení;
- odpovídající popisu hledané nebo pohřešované osoby;
- zdržující se v blízkosti místa, kde došlo ke spáchání trestného činu nebo přestupku, k požáru anebo jiné mimořádné události;
- při plnění jiného úkolu, je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku nebo pro předcházení trestné činnosti.

Zákon č. 328/1999 Sb. stanovuje:

Občanský průkaz je veřejná listina, kterou občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, podobu a státní občanství České republiky, jakož i další údaje v ní zapsané podle tohoto zákona.

Občanský průkaz je povinen mít občan, který dosáhl věku 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky. Občanský průkaz může mít i občan, jehož svéprávnost byla omezena.

Poznámka: Žádný předpis neukládá občanovi taxativní povinnost mít občanský průkaz nebo jiný doklad totožnosti neustále u sebe. **Žádný předpis neukládá, co se považuje za doklad totožnosti (zda pouze občanský průkaz, cestovní pas, řidičský průkaz apod.)**

Z dalších důležitých aspektů při řízení vozidla vybíráme **rychlost jízdy**, které je v zákoně věnován § 18. Rychlost jízdy **musí řidič přizpůsobit** zejména svým schopnostem, vlastnostem vozidla a nákladu, předpokládanému stavebnímu a dopravně-technickému stavu pozemní komunikace, její kategorii a třídě, povětrnostním podmínkám a jiným okolnostem, které je možné předvídat. Smí jet jen takovou rychlostí, **aby byl schopen zastavit vozidlo na vzdálenost, na niž má rozhled.**

!Důležité: Rychlosti jízdy je třeba věnovat maximální pozornost. Při jakékoliv nehodě se vždy posuzuje, zda řidič dostatečně přizpůsobil rychlost daným okolnostem a zda dostatečně předvídal všechny okolnosti, které se přihodily.

Zmíňme se ještě o § 19, jenž se zabývá **vzdáleností mezi vozidly**. Řidič vozidla jedoucího za jiným vozidlem musí za tímto vozidlem ponechat dostatečnou bezpečnostní vzdálenost, aby se mohl vyhnout srážce v případě náhlého snížení rychlosti nebo náhlého zastavení vozidla, které jede před ním.

!Důležité: Vzdálenost mezi vozidly rovněž není taxativně stanovena. Opět záleží na obecném posouzení toho, co je bezpečná vzdálenost za jiným vozidlem v dané situaci.

3. 1 Provoz v zimním období

Zvláštní pozornost je třeba věnovat provozu vozidla v zimě. Zásadní informace k provozu vozidla v zimním období obsahuje § 40a. Jedná se o období od 1. listopadu do 31. března.

Jestliže se v tomto časovém rozmezí:

- nachází na pozemní komunikaci **souvislá vrstva sněhu, led či námraza** nebo
- **lze vzhledem k povětrnostním podmínkám předpokládat**, že tato situace může nastat,

je možné užít motorové vozidlo kategorie M nebo N (viz 2. lekci) k jízdě v provozu na pozemních komunikacích **pouze při použití zimních pneumatik**.

U vozidla s hmotností do 3 500 kg musejí mít zimní pneumatiky na **všech kolech** hloubku dezénu hlavních dezénových drážek nebo zářezů nejméně **4 mm**, u vozidla s hmotností nad 3 500 kg nejméně **6 mm**.

Poznámka: Toto pravidlo se nevztahuje na rezervní kolo pro nouzové dojetí.

4 Dopravní nehoda

Dopravní nehoda, vymezená v § 47 zákona, je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž došlo k usmrcení či zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu.

Řidič, který měl účast na dopravní nehodě, je povinen:

- neprodleně zastavit vozidlo;
- zdržet se požití alkoholického nápoje a užití jiné návykové látky po nehodě po dobu, do kdy by to bylo na újmu zjištění, zda před jízdou nebo během jízdy požil alkoholický nápoj či užil jinou návykovou látku, vždy však do doby příjezdu policisty v případě, že jsou účastníci nehody povinni ohlásit nehodu policistovi;
- učinit opatření k zabránění vzniku škody osobám nebo věcem, pokud tato hrozí v důsledku dopravní nehody;
- spolupracovat při zjišťování skutkového stavu.

Účastníci dopravní nehody jsou povinni:

- učinit vhodná opatření, aby nebyla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích v místě dopravní nehody; v případě nutnosti jsou oprávněni zastavovat jiná vozidla;
- v případě nutnosti oznámit nehodu policii; došlo-li ke zranění, poskytnout podle svých schopností první pomoc a ke zraněné osobě přivolat poskytovatele zdravotnické záchranné služby;
- označit místo dopravní nehody;
- umožnit obnovení provozu na pozemních komunikacích, zejména provozu vozidel hromadné dopravy osob;
- neprodleně ohlásit policii poškození pozemní komunikace, její součásti nebo životního prostředí, pokud k němu při dopravní nehodě došlo;

- prokázat si na požádání navzájem svou totožnost a sdělit si údaje o vozidle, které mělo účast na dopravní nehodě;
- v případech, kdy nevznikne povinnost oznámit nehodu policii, sepsat společný **záznam o dopravní nehodě** (viz 4. lekci), který podepíší a neprodleně předají pojišťovně viníka; tento záznam musí obsahovat identifikaci místa a času dopravní nehody, jejích účastníků a vozidel, její příčiny, průběhu a následků.

Častý dotaz z praxe: Pokud náš zaměstnanec jede v cizím služebním vozidle a stane se nehoda, kdo zodpovídá za plnění náhrad škod?

Bereme v úvahu variantu, že „náš“ zaměstnanec řídí cizí služební vozidlo se souhlasem svého zaměstnavatele a se souhlasem vlastníka tohoto cizího vozidla.

Záleží na rozsahu havarijního pojištění vozidla, zda se bude vztahovat i na jiné osoby než zaměstnance zaměstnavatele, jemuž vozidlo patří (např. rodinné příslušníky, cizí osoby apod.). Doporučujeme v těchto případech zkontrolovat rozsah pojistné smlouvy a doplnit ji podle potřeb.

Častý dotaz z praxe: Pokud pojedje řidič referentského vozidla a poveze spolujezdce nezaměstnance (např. někoho z rodiny), jak se bude řešit úraz v případě havárie?

Odpověď bude obdobná jako v předešlém případě. Záleží na rozsahu havarijního pojištění a v tomto případě i na interních předpisech zaměstnavatele, zda jeho zaměstnanci mohou vozit služebními vozidly i své rodinné příslušníky, popřípadě cizí osoby. Pokud ano, zkontrolujte rozsah havarijního pojištění, zda se na tyto osoby vztahuje.

Častý dotaz z praxe: *Pokud veze řidič referent ve služebním vozidle klienta (např. sociální opatrovník veze klienta na lékařskou prohlídku nebo se jedná o převoz dítěte do dětského domova atd.), co je k tomu třeba a jak se řeší případný úraz při nehodě?*

Odpověď: Především je nutné zkontrolovat rozsah havarijního pojištění vozidla. Mělo by se vztahovat i na škody způsobené při dopravní nehodě těmto osobám. Pokud tomu tak není, rozhodně doporučujeme okamžitě je doplnit. Dojde-li při dopravní nehodě ke zranění těchto osob nebo k hmotné škodě na jejich majetku, je nutné podle § 47 odst. 4 a 5 zákona č. 361/2000 Sb. volat Policii ČR.

4. 1 Kdy přivolat k nehodě policii

Policii ČR se dopravní nehoda musí ohlásit, dojde-li při ní:

- k **usmrcení nebo zranění** osoby;
- ke hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku **100 000 Kč**;
- ke hmotné **škodě na majetku třetí osoby**, s výjimkou škody na vozidle, jehož řidič má účast na dopravní nehodě, nebo škody na věci přepravované v tomto vozidle;
- k poškození či zničení součásti nebo příslušenství **pozemní komunikace**.

Dále je nutné přivolat Policii ČR, pokud:

- účastníci dopravní nehody nemohou sami bez vynaložení nepřiměřeného úsilí zabezpečit **obnovení plynulosti provozu** na pozemních komunikacích;
- se účastníci dopravní nehody **nemohou dohodnout**, kdo nehodu zavinil.

Častý dotaz z praxe: Musíme vždy při havárii referentského vozidla přivolat policii?

Odpověď: Paragraf 47 zákona č. 361/2000 Sb. při stanovení povinnosti neprodleně oznamovat škody nezná pojem „referentské vozidlo“. Jako třetí osoby rovněž již nejsou stanoveni zaměstnavatelé a leasingové společnosti.

Nutnost přivolat i Policii ČR záleží tedy na smluvních podmínkách s pojišťovnou, u které je vozidlo havarijně pojištěno (v případě, že havárii zavinil tazatel), na smluvních podmínkách pojišťovny viníka, pokud havárii zavinila jiná osoba a škoda se bude hradit z povinného ručení, na smluvních podmínkách s leasingovou společností, pokud vozidlo vlastní, popřípadě na interních pokynech zaměstnavatele pro používání referentských vozidel.

V těchto případech **lze doporučit vždy přivolat Policii ČR** kvůli jednoznačnému stanovení viníka dopravní nehody a vymáhání škody na konkrétní osobě.

!Důležité: Pokud není nutné volat Policii ČR, vyplňují účastníci dopravní nehody *Záznam o dopravní nehodě*. Žádná platná právní úprava ovšem **neukládá povinnost vozit tento tiskopis ve vozidle jako povinný doklad k řízení vozidla**, není to tedy právně vymahatelné a pokutovatelné.

Na internetu jsou citovány případy, na základě kterých jsou účastníci dopravních nehod nabádáni, v jakých případech je mnohem výhodnější vyplňovat *Záznam o dopravní nehodě* než volat Policii ČR. Od těchto případů a nabádání se autoři tohoto materialu rozhodně distancují.

5 Zastavování vozidel

Za určitých okolností má hned několik osob z různých důvodů právo zastavit jedoucí vozidlo. Neuposlechnutí jejich pokynu může znamenat velmi neblahé následky, proto o nich stručně pojednáme v této kapitole.

Oprávnění k zastavování vozidel mají podle § 79 tyto osoby:

- policista ve stejnokroji nebo vojenský policista ve stejnokroji;
- strážník obecní policie ve stejnokroji v těchto případech:
 - před přechodem pro chodce, jestliže to situace na přechodu vyžaduje;
 - jestliže jsou řidič vozidla nebo přepravovaná osoba podezřelí ze spáchání přestupku týkajícího se bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích;
- zaměstnanec dráhy v blízkosti železničního přejezdu;
- účastník dopravní nehody, vyžadují-li to okolnosti;
- dopravci, musejí-li zabezpečit bezpečné vystoupení cestujících z dopravních prostředků mimo zastávku;
- vedoucí organizovaného útvaru školní mládeže, dětí a průvodce zdravotně postižených osob při přecházení vozovky;
- průvodce vedených nebo hnaných zvířat;
- osoby ve výstražné vestě vykonávající práce spojené se správou, údržbou, měřením, opravami a výstavbou pozemní komunikace a k zajištění bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích;
- osoba ve výstražné vestě pověřená obecním úřadem k zajištění bezpečného přechodu dětí a školní mládeže přes pozemní komunikaci v blízkosti školního zařízení;

- celník ve stejnokroji při výkonu činnosti;
- příslušník Generální inspekce bezpečnostních sborů s vnějším označením;
- osoba uvedena v povolení zvláštního užívání pozemní komunikace spočívajícího v pořádání sportovní, kulturní, náboženské, zábavní nebo obdobné akce podle zákona o pozemních komunikacích, dosáhla-li věku 18 let;
- osoba uvedena v povolení zvláštního užívání podle zákona o pozemních komunikacích jako doprovod při přepravě zvláště těžkých nebo rozměrných předmětů.

Uvedené osoby dávají znamení k zastavení vozidla **vztyčenou paží nebo zastavovacím terčem** a za snížené viditelnosti **červeným světlem**, kterým pohybují v horním půlkruhu. Policisté, vojenští policisté, strážníci a celníci musejí být při zastavování vozidel oblečeni ve stejnokroji.

!Důležité: Nezastavení vozidla na pokyn výše uvedených osob je sankcionováno **5 body a finančním postihem do 3 000 Kč**. Při opakování tohoto přestupku dva- a vícekrát během 12 po sobě jdoucích měsíců platí zákaz řízení vozidla na 1–6 měsíců.

6 Zabránění v jízdě řidiči motorového vozidla a zadržení řidičského průkazu

Policista ČR může podle § 118 přikázat řidiči motorového vozidla **jízdu na nejbližší místo k odstavení vozidla a zabránit v jízdě** použitím technického prostředku nebo odtažením vozidla, jestliže řidič:

- je podezřelý, že bezprostředně předtím zavinil dopravní nehodu, při které došlo k usmrcení nebo těžké újmě na zdraví;
- ujel z místa dopravní nehody, na níž měl bezprostředně předtím účast a kterou byl povinen oznámit Policii ČR;
- je podezřelý, že požil alkoholický nápoj nebo užil jinou návykovou látku během jízdy;
- je podezřelý, že řídil motorové vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky či v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy byl ještě pod jejich vlivem;
- se přes výzvu odmítl podrobit vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou;
- řídil motorové vozidlo, aniž by byl držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel;
- řídil motorové vozidlo, přestože mu byl soudem uložen trest nebo správním orgánem podle zákona o přestupcích uložena sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel.

!Důležité: Za tyto přestupky je policista ČR oprávněn **zadržet řidičský průkaz**.

Policista ČR je dále oprávněn **zabránit řidiči v jízdě**, pokud:

- je podezřelý ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a existuje důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení a nesložil kauci jako záruku, že se dostaví ke správnému orgánu k projednání přestupku;
- existuje důvodné podezření, že vozidlo bylo odcizeno;
- je vozidlo technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích tak závažným způsobem, že bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích;
- vozidlo svými rozměry, rozměry jízdní soupravy či nákladu nebo nejvyšší povolenou hmotností překračuje povolené hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem;
- existuje důvodné podezření, že bylo vozidlo užito k nepovoleným závodům na silnici.

6. 1 Působnost Policie ČR

Řidič, jehož vozidlo zastavila policie, si může položit otázku, k čemu všemu je vlastně policie oprávněna, čemu se na její výzvu musí podrobit a co už je nad rámec zákona. Považujeme tedy za důležité shrnout v této podkapitole rozsah pravomocí Policie ČR.

Policie ČR je oprávněna k těmto úkonům:

- kontroluje dodržování povinností účastníků a pravidel provozu na pozemních komunikacích a podílí se na jeho řízení;
- objasňuje dopravní nehody a vede evidenci dopravních nehod;
- projednává v blokovém řízení přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích;
- provádí prevenci v oblasti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích;
- dává pokyny k řízení provozu na pozemních komunikacích;

- zastavuje vozidla, zabrání v jízdě řidiči, zakazuje řidiči jízdu na nezbytně nutnou dobu nebo mu přikazuje směr jízdy;
- vyzývá řidiče k prověření, zda nejsou ovlivněni alkoholem či jinou návykovou látkou;
- vyzývá řidiče k předložení dokladů k řízení a provozu vozidla;
- rozhoduje o odstranění vozidla, je-li překážkou provozu na pozemní komunikaci, nebo vozidla, které neoprávněně stojí na vyhrazeném parkovišti;
- používá technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla;
- vybírá kauce;
- zadrží osvědčení o registraci vozidla (při zjištění nebezpečné závady na vozidle);
- zajistí vozidlo nebo osvědčení o registraci vozidla (je-li policista oprávněn vybírat kauci a řidič kauci na výzvu nesloží).

!Důležité: Je rozšířeným omylem, že Policie ČR kontroluje kartičky, které vydávají autoškoly jako doklad o školení řidičů referentských vozidel. **Vydávání kartiček není stanoveno žádným právním předpisem.**

Ke kontrole školení řidičů referentských vozidel jsou oprávněny výhradně oblastní inspektoráty práce nebo odborové svazy.